

PRYZNAWAĆ SIĘ (31) *vb impf*

się (19), się (12).

W inf oba a jasne. W pozostałych formach -zną- (24), -zna- (1); -zną- : -zna- CzechRozm (3:1). ◇ Formy tematów w praes przyznaw- (17), przyznaj- (1) PudlFr.

inf przyznawać się (2). ◇ praes 1 sg przyznawam się (1). ◇ 3 sg przyznawa się (9). ◇ 2 pl przyznawacie się (2). ◇ 3 pl przyznawają się (5), przyznają się (1). ◇ praet 3 sg m przyznawał się (3). ◇ 3 pl m pers przyznawali się (1). ◇ fut 1 sg m będę się przyznawał (1). ◇ con 3 sg m by się przyznawał (1). ◇ 3 pl m pers by się przyznawali (2). ◇ part praes act przyznawając się (3).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVIII w. s.v. przyznać się.

1. Stwierdzać, podawać do wiadomości coś o sobie; profiteri Modrz; confiteri, fateri Cn (15) :

przyznawać się k czemu (2): RejKup z7; Iż nie z Ebreyłskiego/ ale z Łacińskiego przekładu nie iedno Krakowłki (ktory się wżdy kte^{mv} wprziedmowie fwey przyznawa) ale y Brzełcy tłumącze/ przekładali. BudBib b2v.

Ze zdaniem dopełnieniowym [iż, że] (3): BibRadz I 3b marg; WujJud 127; że oná rzecz máiełtatu Krolewłkiego godna/ iż fie zwierzchny Pan do tego przyznawa że iełt pod prawem ModrzBaz 100v.

Ze zdaniem dopełnieniowym nawiązującym do dopełnienia dalszego w zdaniu nadrzędnym [do kogo, aby (po przeczeniu)] (1): przeto [Jezus] iáko by fie do Iozefá nie przyznawáiąc/ áby on miał być oycem iego: [...] ták do obu mowi [...] CzechRozm 159v.

a. Stwierdzać o sobie coś obciążającego (8) :

α. Jawnie (potwierdzając czyjś zarzut) (6) :

przyznawać się k(u) czemu (3): BierEz G4; Nye przyznawáją fye oni [innowiercy] ktemu/ y owłłfem twirdzą/ iż myłmy porządku ápołtolłkyego odłtampili KromRozm III G6v. Cf »dobrowolnie się przyznawać«.

Ze zdaniem dopełnieniowym [iż] (2): Kupiecz fie prziznaua yłz pjł trank oth Plebana RejKup q2v, cc4v.

Zwroty: »dobrowolnie się [ku czemu] przyznawać« (1): Hic furti se alligat [...] Ten fie dobrowolnie ku złodzieyftwu prziznawa [prawdopodobnie błędne tłumaczenie]/ albo fie w złodzieyftwo wdawa Mącz 193b.

»przyznawać się do występku« (1): In criminalibus nie rádo piszą roku, bo fie iuż iákoby łtrona przyznawa do wyłtępku SarnStat 1298.

β. Sam przed sobą, w duchu (2) :

przyznawać się do czego (1): Przytym też y to niemniey dżiwu ma w łobie/ iż ponieważ wiele ludźi/ rozumem fie łpráwułjących/ przyznawáiąc fię do łwych omyłek [in recognoscendis erratis suis] nieiáko ich żáłuią ModrzBaz 102.

Ze zdaniem dopełnieniowym [z zapowiednikiem: k temu] (1): K temu fie nędznik prziznawam zem był w tim wykroczył LubPs bb2.

b. W odniesieniu do innych podmiotów: uznawać za prawdę wiary [do czego] (1) : Trzeci [sq] ielzcze/ ktorzy głucho iákoś o tym vrodzeniu przedwiecznym łyná Bożego z iłtności Bożey mowią: y nie záwżdy fie do niego [tj. przedwiecznego urodzenia] przyznawáią. CzechRozm 12v.

2. Stwierdzać przynależność (16) :

a. Uznawać za swego (swoje); confiteri Vulg; recognoscere Modrz [osoba przynależąca wyrażona jest dopełnieniem] (10) :

przyznawać się do kogo (2): Który płod żeby to wżytko włobie miał [tj. *wiarę w Boga*]/ [...] ludziom tym którzyby się do płodu przyznawali śprawił rozum dla pomocy y ćwiczenia. *GliczKsiąż A3*; Abowiem to iest własność ięzyká Żydowłkiego: wzywác imieniá czyiego: to iest/ przyznawác się do kogo/ ábo się imieniem iego nazywác y łczyć. *CzechRozm 196*.

α. O Bogu wobec ludzi (4) :

przyznawać się do kogo (3): bo też nie iednákíe zázwdy bywáło nabożeństwo/ między ludźmi tymi/ do których się Bog przyznawał *CzechRozm 172v; CzechEp 80, 287*.

przyznawać się k komu (1): S*N*adz iufz miły panie śprawiedliwie się knam prziznawac małz wlozywłły nanas znak a podobieństwo wyobrazenia świętego oblicza twego *RejPs 146*.

Szereg: »znać i przyznawać się« (1): [*nie jest prawdą*] iż ci których wiele Papieżowie ná kánoniżowali/ [...] wedle Bogá też świętymi byli: żeby ie bog znał y do nich się przyznawał *CzechEp 80*.

β. O ludziach wobec Boga i wiary (czasem fałszywie) (4) :

przyznawać się do kogo (2): *ModrzBaz 69*; Náóftátek [*Bóg*] y takim nie sfolguie/ którzy do niego się przyznawáiąc/ y wiarę weń zmyłłaiąc/ wczynkami pobożnymi tego pokázowác nie będą *NiemObr 115*.

przyznawać się do czego (1): który [*św. Paweł*] zgoła w piłaniu łwym Soboty święćić niedopułzczał/ owłzem wam/ co się do náuki iego przyznawacie/ zázkazał. *CzechRozm 71*.

przyznawać się komu (1): Będęc się przyznawał Pánie Boże moy z zupełnego łercá mego: á będęc wielbił imię twe ná wieki. *Leop Ps 85/12*.

b. Stwierdzać swoją przynależność, poddaństwo [osoba przynależąca wyrażona jest podmiotem] (6) :

Przen: Uznawać się za jednego z nich [do kogo] (1) : Któré [*fraszki*]/ o mądre głowy nikáłká nie dbáią/ Do dobrych towarzyszów rychléy łye przyznáią. *PudłFr [3]*.

α. O przynależności do społeczności religijnej: uznawać się za jej członka, wyznawcę (4) :

przyznawać się do czego (1): *LatHar 286 cf W przen*.

przyznawać się k(u) komu, ku czemu (3): Ktorzy [*innowiercy*] nyewyeryyli/ iżeby po śmyerćí był czyłcyec/ ku kołcyołowi łye nyeprzyznawali/ á dla tego łtanom kołcyelnym właczáli/ á włtaw yego nyepriymowali *KromRozm I F2v; KromRozm III L6*. *Cf przyznawać się k(u) komu około czego*.

przyznawać się k(u) komu około czego (1): Yest też w Indyi [...] przez [= *ponad*] łłelćdzyelýat krołstw/ [...] ktore około wyáry knąm/ á nye ku Grekom łye przyznawáýą. *KromRozm III L6*.

W przen (1) : á odpuły nic inłze⁸⁰ nie łą/ iedno załług [...] Páná náłzge [...] z duchowney Kołcielney łkárbnice/ do ktorey się y Páweł S. przyznawał / nam [...] podanie y przypilanie. *LatHar 286*.

β. O przynależności politycznej: uznawać zwierzchność (1) : [*król czeski*] wołáł głósem wielkim do wżytkiego páńłtwá w koronie przełožonego/ áby się ktey koronie przyznawali *BielKron 329v*.

Formacje współrdzenne cf 1. ZNAĆ.

